

สารบัญ

ความนำ	15
ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับองค์กรและกระบวนการตรวจสอบ การทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในอดีตและปัจจุบัน	16
1. วิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการทั่วไป	17
1.1 การตรวจสอบการทุจริตโดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	17
1.2 การตรวจสอบการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ป.	18
1.3 การควบคุมโดยสมาชิกวุฒิสภาด้วยตนเองโดยกระบวนการ ทางรัฐธรรมนูญ	22
2. การใช้อำนาจพิเศษภายหลังการรัฐประหารเพื่อยึดหรือ อายัดทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง	24
2.1 กรณีอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 ตามธรรมนูญการปกครองฯ โดยนายกรัฐมนตรี	25
2.1.1 การยึดทรัพย์สินจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	25
2.1.2 การยึดทรัพย์สินจอมพลถนอม กิตติขจร	27
2.2 กรณีอาศัยอำนาจตามประกาศคณะรักษาความ สงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 แต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบทรัพย์สิน ให้ยึดและห้ามจำหน่ายจ่ายโอน ทรัพย์สินของนักการเมืองที่มีพฤติการณ์อันแสดงให้เห็นว่า มีทรัพย์สินร่ำรวยกว่าปกติ	28

3. ทางออกที่เสนอแนะโดยนักวิชาการ	29
3.1 การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2538	29
3.2 การสร้างกระบวนการตรวจสอบทุจริตแบบใหม่ในรัฐธรรมนูญ	29

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองในต่าง ประเทศ

1. ระบบอิมพีชเมนต์ในประเทศอังกฤษ	32
1.1 กำเนิดและการใช้อิมพีชเมนต์ในประวัติรัฐธรรมนูญอังกฤษ	32
1.2 องค์กรและอำนาจหน้าที่	34
1.2.1 ผู้ถูกกล่าวหา	34
1.2.2 ผู้กล่าวหา	34
1.2.3 ผู้สอบสวนและตัดสิน	35
1.3 กระบวนการพิจารณา	35
1.3.1 เหตุที่กล่าวหา	35
1.3.2 การกล่าวหา	36
1.3.3 การสอบสวนและตัดสิน	36
1.4 ผลของคำตัดสิน	37
2. ระบบอิมพีชเมนต์ในประเทศสหรัฐอเมริกา	39
2.1 ที่มาและการใช้อิมพีชเมนต์ในสหรัฐอเมริกา	39
2.2 องค์กรและอำนาจหน้าที่	40
2.2.1 ผู้ถูกกล่าวหา	40
2.2.2 ผู้กล่าวหา	40
2.2.3 ผู้สอบสวนและตัดสิน	41
2.3 กระบวนการพิจารณา	41
2.3.1 เหตุที่กล่าวหา	41

2.3.2 การกล่าวหา	42
2.3.3 การสอบสวนและตัดสิน	44
2.4 ผลการตัดสิน	45
2.5 การอุทธรณ์	46
3. ระบบการพิจารณาคดีนักการเมืองของฝรั่งเศส	46
3.1 กำเนิดและการดำเนินงานของศาลอาญาชั้นสูง	46
3.2 องค์กรและอำนาจหน้าที่	49
3.2.1 ผู้ถูกกล่าวหา	50
3.2.2 ผู้กล่าวหา	50
3.2.3 องค์คณะไต่สวนข้อเท็จจริง	51
3.2.4 องค์คณะตัดสินคดี	53
3.3 กระบวนพิจารณาของศาลทั้งสอง	54
3.3.1 ขั้นตอนการกล่าวหา	54
3.3.2 ขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงและตัดสินคดี	56
3.4 ผลของคำพิพากษาของศาลทั้งสอง	56
4. ระบบการพิจารณาคดีความผิดนักการเมือง	
ของประเทศอื่น ๆ โดยสังเขป	57
4.1 การพิจารณาคดีผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองโดยศาลปกติ	57
4.1.1 รัฐธรรมนูญเนเธอร์แลนด์	57
4.1.2 ในรัฐธรรมนูญเยอรมัน	57
4.2 การพิจารณาคดีโดยสภาควบคุมตามรัฐธรรมนูญ	
สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)	58
4.2.1 อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาควบคุม	60
4.2.2 เอกสิทธิและความคุ้มกัน	61
4.2.3 หน่วยงานตรวจสอบและธุรการของสภาควบคุม	61

ส่วนที่ 3	ข้อเสนอในการปรับปรุงระบบการตรวจสอบทุจริต	
	ของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในประเทศไทย	62
1.	สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษา	62
2.	ข้อพิจารณาเชิงทฤษฎีในการปรับปรุง	
	ระบบตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง	64
2.1	หลักการที่หนึ่ง หลักนิติธรรมและความชอบด้วยกฎหมาย	
	ทางอาญา	64
2.2	หลักการที่สอง คือหลักการพิจารณาคดีการเมืองหรือกึ่ง	
	การเมืองให้มีประสิทธิภาพและได้ผล โดยให้ความคุ้มครอง	
	ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจและอิทธิพลอย่างเหมาะสม	65
2.3	หลักการที่สามก็คือ การกำหนดองค์การดังกล่าวไว้ใน	
	รัฐธรรมนูญ	70
3.	ร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจสอบการทุจริตของผู้ดำรง	
	ตำแหน่งระดับสูงตามข้อพิจารณาเชิงทฤษฎี	70
	หมวด... คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	70
	หมวด... ตุลาการอาญาธร	75
	บรรณานุกรม	89
	ภาคผนวก	92